

**Powiślańska
Akademia
Nauk Stosowanych**

**Dystansowa ocena przydatności
zawodowej absolwentów kierunku
pielęgniarstwo Powiślańskiej Akademii
Nauk Stosowanych**

Kwidzyn 2026

Streszczenie

Niniejszy raport stanowi wielowymiarową analizę procesu kształcenia i aktywacji zawodowej absolwentów pielęgniarstwa, ze szczególnym uwzględnieniem roli Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych (dawniej Powiślańskiej Szkoły Wyższej w Kwidzynie) w zabezpieczeniu regionalnych zasobów kadrowych. Opracowanie osadzone jest w szerokim kontekście transformacji systemu ochrony zdrowia w Polsce, determinowanej przez procesy demograficzne (starzenie się społeczeństwa), integrację z Unią Europejską oraz ewolucję ram prawnych.

Metodyka badawcza oparta na analizie danych zastanych – wykorzystująca zasoby uczelniane oraz statystyki Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych – pozwoliła na precyzyjne prześledzenie losów absolwentów.

W wymiarze jakościowym raport diagnozuje profil współczesnego absolwenta jako profesjonalisty przygotowanego do samodzielności, opartej na nowoczesnych metodach symulacji medycznej i naukowych podstawach praktyki (EBP). Zidentyfikowano wyraźny paradoks między wysokim prestiżem społecznym zawodu a jego niską atrakcyjnością ekonomiczną, co w połączeniu z trudnymi warunkami pracy (drastyczne dysproporcje liczby personelu do pacjentów) generuje ryzyko migracji zarobkowej i wypalenia zawodowego.

Konkluzje raportu wskazują, że o ile system edukacji – reprezentowany przez PANS – skutecznie realizuje misję dostarczania wykwalifikowanych kadr, o tyle system ochrony zdrowia stoi przed wyzwaniem ich retencji. Stabilizacja kadr medycznych w Polsce nie zależy już od „produkcji” absolwentów, lecz od stworzenia warunków (finansowych i organizacyjnych), które przekonają ich do pozostania w krajowym systemie. Tym samym PANS jawi się jako kluczowe ogniwo stabilizacji regionalnego bezpieczeństwa zdrowotnego, dostarczając na rynek kadrę gotową sprostać wyzwaniom XXI wieku.

Celem publikacji jest nie tylko przedstawienie sensu stricto danych statystycznych, ale także próba zrozumienia mechanizmów rządzących rynkiem pracy, motywacji młodych adeptów zawodu oraz barier systemowych, z jakimi zderzają się oni w praktyce klinicznej.

Wstęp

Współczesny system ochrony zdrowia, zarówno w wymiarze globalnym, jak i lokalnym, funkcjonuje w warunkach permanentnej zmiany, determinowanej przez procesy demograficzne, postęp technologiczny oraz ewoluujące potrzeby społeczne. Pielęgniarstwo, stanowiące najliczniejszą grupę zawodową w sektorze zdrowia (szacowaną przez WHO na blisko 28 milionów osób na świecie), odgrywa w tym systemie rolę fundamentalną, będąc gwarantem ciągłości i jakości opieki nad pacjentem¹. Niniejszy raport stanowi wielowymiarową analizę procesu kształcenia i aktywizacji zawodowej absolwentów pielęgniarstwa Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych, osadzoną w szerokim kontekście uwarunkowań prawnych, rynkowych i społecznych.

Istotą współczesnego pielęgniarstwa jest odejście od roli pomocniczej na rzecz pełnej autonomii zawodowej, usankcjonowanej m.in. Ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej. Profesjonalizacja ta wiąże się z wymogiem ustawicznego kształcenia (CPD – Continuing Professional Development), które nie jest już tylko opcją, ale prawnym obowiązkiem i warunkiem bezpieczeństwa pacjenta. Niniejsze opracowanie bada, w jakim stopniu proces dydaktyczny realizowany w PANS, w tym nowoczesne metody symulacji medycznej, przygotowuje absolwentów do sprostania tym rosnącym wymaganiom kompetencyjnym.

Raport mierzy się również z paradoksem, który wyłania się z literatury przedmiotu: wysokim prestiżem społecznym zawodu (uznawanym za ważny przez ponad 95% społeczeństwa) przy jednoczesnym niskim poziomie satysfakcji finansowej i wysokim ryzyku wypalenia zawodowego wśród personelu². Specyfika pracy, obciążona odpowiedzialnością za życie ludzkie, stresem oraz pracą zmianową, wymaga od kandydatów do zawodu nie tylko wiedzy, ale i specyficznych predyspozycji psychofizycznych. Analiza losów absolwentów pozwala ocenić, czy obecny system kształcenia wyposaża ich w narzędzia niezbędne do radzenia sobie z tymi obciążeniami.

Cel i przedmiot oceny przydatności zawodowej

Głównym celem niniejszego opracowania w zakresie oceny przydatności zawodowej jest weryfikacja efektywności procesu dydaktycznego w kontekście realnych potrzeb rynku

---

¹ M. Szara, J. W. Klukow, „Profesjonalny rozwój zawodowy - atrybut wydajności pracy zespołów pielęgniarskich”, Państwo i Społeczeństwo Nr 2, Lublin, 2024.

² E. Wilczek-Rużyczka, M. Kwak, M. Jurkowska, „Stres zawodowy a wypalenie zawodowe u pielęgniarek”, Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu, Tom 25, Nr 1, 2019, s. 33–39.

pracy oraz wymogów bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa. Przedmiotem analizy nie jest wyłącznie formalny aspekt uzyskania kwalifikacji, lecz dynamika tzw. „strumienia kadr”, definiowana jako proces płynnej adaptacji zawodowej absolwenta oraz jego sprawne wejście w bezpośrednią strukturę opieki nad pacjentem.

Analiza koncentruje się na dwóch kluczowych obszarach:

1. Ewaluacja stopnia przygotowania absolwentów do pracy w warunkach zwiększonej autonomii zawodowej. Weryfikacji poddano korelację między nowoczesnymi metodami kształcenia — w tym w szczególności zastosowaniem Wieloprofilowego Centrum Symulacji Medycznej oraz dydaktyką nastawioną na rozwój krytycznego myślenia (zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia z 2024 r.) — a faktyczną gotowością do podejmowania samodzielnych decyzji klinicznych i terapeutycznych.
2. Analiza wskaźnika profesjonalizacji kadr, wyrażona poprzez odsetek absolwentów kierunku Pielęgniarstwo Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych występujących o przyznanie Prawa Wykonywania Zawodu (PWZ). Wskaźnik ten stanowi obiektywny miernik faktycznego zasilania systemu ochrony zdrowia przez wykwalifikowany personel medyczny wykształcony w regionie.

Ramy prawne i standardy kształcenia pielęgniarek

Współczesne pielęgniarstwo w Polsce to profesja, której fundamenty prawne ewoluowały od historycznych uregulowań z 1935 roku do nowoczesnych ram zdefiniowanych przez integrację europejską. Momentem przełomowym dla zawodu było wejście Polski do Unii Europejskiej 1 maja 2004 roku, wymuszając głęboką reformę systemu kształcenia i dostosowanie go do standardów wspólnotowych. To właśnie wtedy, wraz z przyjęciem unijnych norm, zniknęła bariera nostryfikacji dyplomów, otwierając polskim pielęgniarkom drzwi do europejskiego rynku pracy, ale jednocześnie stawiając przed krajowym systemem edukacji wysokie wymagania jakościowe³.

Centralnym punktem odniesienia dla każdego adepta zawodu jest Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej. Dokument ten nie tylko definiuje zasady wykonywania profesji, ale i nakłada na personel pielęgniarski obligatoryjny wymóg ustawicznego kształcenia i aktualizowania wiedzy. W myśl tych przepisów rozwój zawodowy nie jest jedynie wyborem, lecz prawnym obowiązkiem, realizowanym poprzez szkolenia

---

³ E. Kędra, P. J. Gurowiec, O. Kościk, „Pielęgniarstwo istotnym elementem systemu ochrony zdrowia”, Inwestowanie w pielęgniarstwo i poszanowanie praw pielęgniarek – kontrowersje i wyzwania, Głogów, 2022.

specjalizacyjne (specjalizacje), kursy kwalifikacyjne, specjalistyczne oraz doksztalcające. Taka konstrukcja prawna ma na celu zapewnienie najwyższego morale oraz kompetencji teoretycznych i praktycznych niezbędnych w procesie terapeutycznym.

Obecny model edukacji pielęgniarskiej w Polsce jest ściśle powiązany z Systemem Bolońskim, co zapewnia kompatybilność polskich dyplomów z resztą Europy. Standardy kształcenia są rygorystyczne i podzielone na trzy poziomy:

- Studia I stopnia (licencjackie): Obejmują 4780 godzin nauki, a uzyskane kwalifikacje są automatycznie uznawane w krajach Unii Europejskiej⁴.
- Studia II stopnia (magisterskie): Wymagają realizacji programu o wymiarze nie mniejszym niż 1300 godzin.
- Studia trzeciego stopnia (doktoranckie): Stanowią najwyższy szczebel akademickiej drogi rozwoju⁵.

Najnowszym i kluczowym dla obecnego systemu dokumentem jest Rozporządzenie Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu [...] pielęgniarki [...]. Wprowadzone zmiany nie są jedynie kosmetyką legislacyjną, lecz odpowiedzią na rosnącą rolę samodzielności zawodowej i postęp technologiczny w medycynie. Standardy te kładą bezprecedensowy nacisk na efekty uczenia się podzielone na wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne. Zgodnie z nowymi wytycznymi, proces dydaktyczny musi być ukierunkowany nie tylko na przyswojenie faktów, ale na umiejętność analizy, syntezy informacji oraz sprawnego rozwiązywania problemów klinicznych. To odejście od „pamięciowego” modelu nauczania na rzecz kształcenia krytycznego myślenia jest koniecznością w obliczu coraz bardziej złożonych procedur medycznych.

Istotnym elementem nowoczesnych standardów, mającym na celu zwiększenie bezpieczeństwa pacjenta, jest wprowadzanie Centrów Symulacji Medycznej. Pozwalają one studentom na nabywanie umiejętności praktycznych w kontrolowanym środowisku, gdzie nauka na błędach nie niesie ze sobą ryzyka dla zdrowia ludzkiego.

Wymagania te są ściśle skorelowane z Dyrektywami Sektorowymi UE oraz dokumentami takimi jak „Europejska Strategia WHO kształcenia pielęgniarek i położnych” czy Deklaracja Bolońska. Respektowanie tych standardów we wszystkich krajach Wspólnoty Europejskiej nie tylko wzmacnia profesjonalizm świadczeń, ale również buduje wizerunek pielęgniarki jako samodzielnego specjalisty, którego kompetencje są oparte

---

⁴ Rozporządzenie Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza denty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2024 poz. 1514)

⁵ M. Wojciechowska, M. Śniegocka, „Rozwój pielęgniarstwa w Polsce i na świecie - interdyscyplinarna opieka nad rodziną”

na naukowej wiedzy i jednolitych europejskich standardach jakościowych. Tym samym ramy prawne przestały być jedynie zbiorem zakazów, a stały się gwarantem jakości i prestiżu zawodu na arenie międzynarodowej.

Metodyka badawcza i grupa celowa

Proces badawczy oparto na metodzie analizy danych zastanych, wykorzystując zasoby informacyjne ogólnopolskiego systemu POL-on, rejestry dziekanatu oraz oficjalne dane statystyczne pozyskane z Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych. Takie podejście pozwoliło na przeprowadzenie w pełni zobiektywizowanej oceny skali zjawisk bez konieczności bezpośredniej partycypacji respondentów, co przy jednoczesnym połączeniu analizy ilościowej statystyk wydanych Praw Wykonywania Zawodu z weryfikacją formalno-prawną, zapewniło wysoką rzetelność raportu. Dzięki temu możliwe stało się precyzyjne uchwycenie dynamiki zmian w liczebności kadr medycznych zarówno w ujęciu lokalnym, jak i ogólnokrajowym.

Grupę docelową badania zdefiniowano jako absolwentów kierunku pielęgniarstwo Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych, którzy w określonym ramy czasowymi przedziale sfinalizowali proces kształcenia i podjęli procedurę uzyskiwania uprawnień zawodowych. Zakres podmiotowy analizy objął szerokie spektrum osób – od tych figurujących w ewidencjach uczelnianych, po jednostki, które dokonały rejestracji w samorządzie zawodowym. Tak precyzyjne określenie jednostek analizy umożliwiło prześledzenie pełnego „strumienia kadr”, od momentu opuszczenia murów uczelni aż po formalne wejście do systemu ochrony zdrowia, co ma fundamentalne znaczenie dla zrozumienia mechanizmów zastępowalności pokoleń w zawodzie.

Analiza wyników

Kluczowym elementem stabilności systemu ochrony zdrowia jest stały dopływ wykwalifikowanej kadry medycznej, w szczególności pielęgniarek i położnych. Poniższa analiza ma na celu przedstawienie dynamiki zmian w zasobach kadrowych w ujęciu wieloletnim oraz ocenę roli Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych w procesie kształcenia nowych kadr. Ogólna liczba pielęgniarek wykazuje bardzo dynamiczną tendencję wzrostową, co potwierdzają przedstawione dane statystyczne (Tabela 1.). W ciągu analizowanych

jedenastu lat liczebność kadry wzrosła z 3 443 osób w 2014 roku do prognozowanych 9 153 osób w 2025 roku.

Tabela 1. Liczba osób, które uzyskały prawo wykonywania zawodu⁶.

Rok	Pielęgniarki
2014	3443
2015	3745
2016	3976
2017	4197
2018	4618
2019	5142
2020	4777
2021	6004
2022	6782
2023	7374
2024	8734
2025	9153

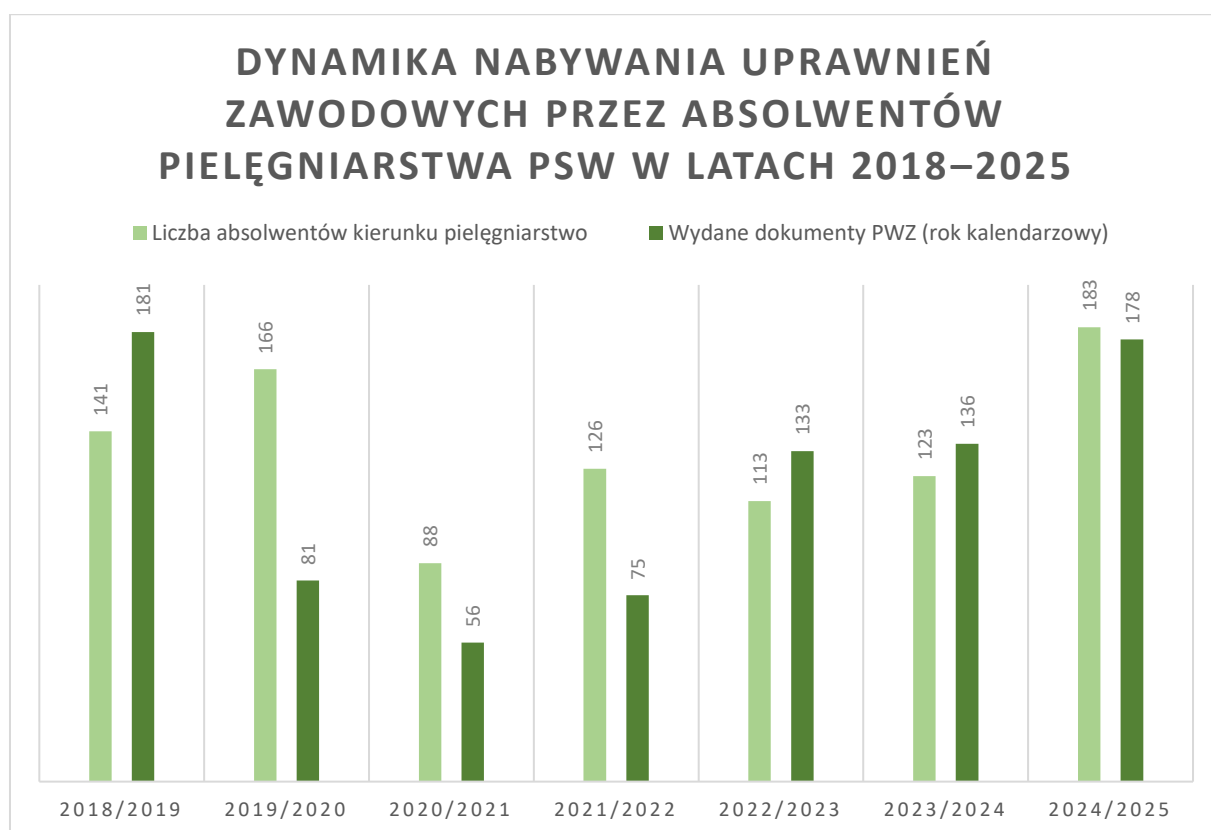
W procesie tym odnotowano punkt krytyczny w 2020 roku, kiedy nastąpił jedyny w całym badanym okresie spadek liczebności z 5 142 do 4 777 osób. Zjawisko to koresponduje bezpośrednio z wybuchem pandemii COVID-19 i mogło być spowodowane odpływem kadr na emerytury lub czasowym zawieszeniem aktywności zawodowej przez personel medyczny. Po tym okresie nastąpiła jednak gwałtowna odbudowa zasobów, a od 2021 roku obserwowany jest skokowy przyrost kadr, co sugeruje wysoką skuteczność kształcenia i przyspieszone wejście absolwentów do systemu ochrony zdrowia.

Szczegółowe dane dotyczące Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych obrazują, jak uczelnia realnie wpływa na powyższe statystyki ogólne. Na przestrzeni lat 2019-2022 widoczne było tak zwane zjawisko luki, w którym liczba absolwentów, wynosząca np. 166 osób w roku akademickim 2019/2020, nie przekładała się natychmiast na liczbę wydanych PWZ, których odnotowano wówczas jedynie 81. Świadczy to o tym, że w trudnych warunkach epidemiologicznych proces wchodzenia do zawodu był utrudniony lub celowo odraczany przez samych absolwentów. Kolejne lata przyniosły jednak stabilizację, a rekordowy rok 2024/2025 wykazał niemal stuprocentową skuteczność, ponieważ przy 181 absolwentach wydano aż 178 dokumentów PWZ. Uczelnia osiągnęła tym samym swój historyczny szczyt,

⁶ <https://nipip.pl/liczba-osob-ktore-uzyskaly-prawo-wykonywania-zawodu/>, data dostępu: 29.01.2026 r.

dostarczając w jednym cyklu blisko dwa procent całkowitej liczby pielęgniarek ujętych w tabeli zbiorczej.

Istotnym elementem analizy jest zjawisko odroczonego uzyskiwania uprawnień zawodowych, które było szczególnie widoczne w roku akademickim 2018/2019, gdy liczba wydanych dokumentów PWZ wyniosła 181 przy 141 absolwentach. Potwierdza to fakt, że absolwenci korzystają z ustawowej możliwości ubiegania się o prawo wykonywania zawodu nawet do pięciu lat po uzyskaniu tytułu licencjata lub magistra. Obecnie obserwujemy wyraźną korelację trendów, gdzie rosnące zapotrzebowanie na rynku pracy jest bezpośrednio i płynnie zaspokajane przez zwiększoną liczbę absolwentów. Efektywność administracyjna procesu sprawiła, że obecnie przejście ze studiów do pracy zawodowej jest niemal równoległe. Planowany na 2025 rok wynik w postaci 9 153 pielęgniarek jest realnie wspierany przez rekordowe wyniki kształcenia w Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych, co czyni tę instytucję ważnym ogniwem w stabilizacji regionalnego systemu ochrony zdrowia.

Wykres 1. Dynamika nabywania uprawnień zawodowych przez absolwentów pielęgniarstwa PSW w latach 2018–2025⁷.

⁷ Źródło własne.

Dynamika aktywizacji zawodowej absolwentów

Dynamika aktywizacji zawodowej absolwentów pielęgniarstwa to wielowymiarowy proces, w którym aspiracje zawodowe i wysoka samoocena kompetencji zderzają się z trudnymi realiami systemowymi oraz specyfiką środowiska pracy. Analiza literatury wskazuje, że młode kadry medyczne wchodzą na rynek pracy z wysokim poczuciem odpowiedzialności, co potwierdzają wskaźniki przyjmowania odpowiedzialności za własne czyny oceniane na poziomie 3,84 w skali 4-stopniowej. Absolwenci wykazują się przy tym znaczną gotowością do podejmowania nowych obowiązków zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami oraz silną motywacją do profesjonalnego rozwoju, co jest szczególnie widoczne u osób decydujących się na studia magisterskie oraz specjalizacje zawodowe⁸. Jednocześnie dynamika ta jest osłabiana przez czynniki zniechęcające, takie jak zbyt duża odpowiedzialność, stres oraz specyficzne obciążenia emocjonalne wynikające z ciągłego kontaktu z cierpieniem, co sprawia, że profesja ta bywa postrzegana przez młodzież jako mało atrakcyjna

Proces aktywizacji zawodowej absolwentów Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych w cyklu 2024/2025 stanowi odzwierciedlenie szerszych trendów rynkowych, charakteryzujących się niemal natychmiastowym podejmowaniem zatrudnienia po zakończeniu kształcenia. Analiza wyników ankiet absolwenckich wskazuje, że zdecydowana większość respondentów podejmuje pracę w zawodzie pielęgniarki bezpośrednio po uzyskaniu dyplomu, co potwierdza wysoką korelację między profilem kształcenia a potrzebami podmiotów leczniczych. Istotnym czynnikiem wpływającym na tę dynamikę jest bardzo wysoka samoocena przygotowania zawodowego, gdzie absolwenci deklarują biegłość w zakresie procedur medycznych, pielęgnacyjnych oraz diagnostycznych. Z danych wynika, że młode kadry czują się w pełni przygotowane do samodzielnego wykonywania obowiązków, co znacząco skraca czas adaptacji w nowym miejscu pracy i eliminuje bariery wejścia do zawodu.

Wyniki badań własnych wskazują na silne poczucie odpowiedzialności i etyki zawodowej wśród absolwentów. Respondenci w arkuszach samooceny podkreślają, że nabyte w trakcie studiów umiejętności komunikacyjne oraz zdolność pracy w zespole terapeutycznym są kluczowymi atutami w pierwszych miesiącach aktywności zawodowej. Co więcej, analiza ankiet wskazuje na wysoką mobilność zawodową – absolwenci nie ograniczają się do lokalnych ośrodków zdrowia, lecz aktywnie poszukują zatrudnienia w wyspecjalizowanych oddziałach szpitalnych, co świadczy o ambicji i poczuciu wysokich kompetencji merytorycznych.

---

⁸ M. Szara, J. W. Klukow, „Profesjonalny rozwój zawodowy - atrybut wydajności pracy zespołów pielęgniarstkich”, Państwo i Społeczeństwo Nr 2, Lublin, 2024.

Dynamikę potwierdza systematyczny wzrost liczby wydawanych Praw Wykonywania Zawodu, który w roczniku 2024/2025 niemal w pełni pokrywa się z liczbą wydanych dyplomów. Zjawisko to, w połączeniu z deklarowaną w ankietach satysfakcją z wyboru ścieżki kształcenia, pozwala sformułować tezę o pełnej efektywności procesu aktywizacji zawodowej. Absolwenci PANS nie tylko szybko znajdują zatrudnienie, ale również wykazują wysoką gotowość do dalszego rozwoju i specjalizacji, co w obliczu deficytu kadr medycznych w Polsce czyni ich grupą o strategicznym znaczeniu dla stabilności systemu ochrony zdrowia. Należy zatem stwierdzić, że proces przejścia ze statusu studenta do statusu czynnego zawodowo pracownika odbywa się w sposób płynny, a wysoki poziom samooceny kompetencji stanowi fundament dla budowania trwałej i stabilnej kariery w sektorze medycznym.

Proces adaptacji zawodowej i decyzje o pozostaniu w systemie są w dużej mierze determinowane przez bariery ekonomiczne oraz organizacyjne. Badania dowodzą, że negatywne przekonania dotyczące niskich gratyfikacji finansowych umacniają się u studentów już w trakcie edukacji, co w połączeniu z wysokim społecznym prestiżem zawodu tworzy paradoksalną sytuację braku satysfakcji ekonomicznej przy jednoczesnym uznaniu ważności pracy przez społeczeństwo⁹. Niewystarczające wynagrodzenia oraz trudne warunki pracy, objawiające się m.in. deficytami kadrowymi i koniecznością obsługi dużej liczby pacjentów przez nieliczny personel, stanowią główną przyczynę migracji zarobkowej absolwentów po otwarciu europejskich rynków pracy. W efekcie, choć wskaźniki wydajności pracy młodych pielęgniarek są zadowalające (średnia 3,38), system zmagają się z problemem braku naturalnej zastępowalności pokoleń, co przy rosnącym średnim wieku pracujących pielęgniarek (ponad 48 lat) staje się kluczowym wyzwaniem dla stabilności opieki zdrowotnej w Polsce.

Uwarunkowania rynku pracy i profil zawodowy

Współczesne pielęgniarstwo w Polsce znajduje się w punkcie zwrotnym, gdzie tradycyjna misja niesienia pomocy zderza się z nowoczesnymi wymogami profesjonalizacji i trudnymi realiami rynkowymi. Prestiż zawodu, rozumiany jako ogół przekonań społecznych, stanowi dziś wizytówkę profesji i bezpośrednio wpływa na relacje z pacjentami. Badania opinii społecznej wskazują, że praca pielęgniarki jest uznawana za „bardzo ważną” lub „ważną” przez ponad 95% respondentów, co teoretycznie stawia tę grupę zawodową na wysokiej

---

⁹ M. Siwek, G. Nowak-Starz, „Współczesny wizerunek pielęgniarstwa w opinii społeczeństwa”, *Pielęgniarstwo Polskie* NR 3 (65) 2017.

pozycji w hierarchii zaufania¹⁰. Jednak rzeczywistość bywa bardziej skomplikowana – prestiż ten, choć wysoki w sferze deklaratywnej, często rozmija się z wizerunkiem, jaki pielęgniarstwo posiada w oczach samych adeptów zawodu. Zauważalne jest zjawisko, w którym wizerunek profesji staje się coraz bardziej negatywny wraz z kolejnymi latami studiów licencjackich¹¹.

Profil zawodowy współczesnej pielęgniarki to profil osoby świadomej konieczności ustawicznego rozwoju (CPD – Continuing Professional Development). Motywacja do dalszego kształcenia, w tym zdobywania tytułu magistra czy specjalizacji, wynika nie tylko z wymogów prawnych, ale i z ambicji zawodowych. Pielęgniarki z wykształceniem wyższym magisterskim oraz te posiadające specjalizację wykazują statystycznie wyższy wskaźnik wydajności pracy i profesjonalnego rozwoju. Dążenie do wiedzy staje się strategią przetrwania w dynamicznie zmieniającym się systemie, gdzie oczekuje się od personelu „naukowych podstaw praktyki”.

Niestety, na drodze do pełnej satysfakcji zawodowej wyrasta bariera, której nie da się ominąć samą empatią: gratyfikacje finansowe. Niskie wynagrodzenie, obok ogromnej odpowiedzialności i specyfiki środowiska pracy, jest głównym czynnikiem zniechęcającym młodzież do wyboru tej ścieżki kariery¹². To właśnie brak inwestycji w zarobki i warunki pracy doprowadził do „światowego kryzysu zasobów kadr medycznych”, a w polskim kontekście skutkuje migracją zarobkową, która po 2004 roku stała się stałym elementem krajobrazu medycznego¹³. Pielęgniarstwo jawi się więc jako zawód o wysokim szacunku społecznym, lecz paradoksalnie niskiej atrakcyjności ekonomicznej, co tworzy profil pracownika rozpiętego między etosem a koniecznością emigracji.

Wyzwania systemowe w opiece pielęgniarstwie

Wejście młodego absolwenta w mury szpitalne przypomina skok na głęboką wodę w systemie, który zmagają się z wieloma problemami. Głównym wyzwaniem systemowym, z jakim muszą mierzyć się nowe kadry, jest pogłębiająca się dysproporcja między liczbą pacjentów a dostępnym personelem. Statystyki są nieubłagane: na oddziałach zachowawczych, gdzie przebywa najwięcej pacjentów, na dyżurach nocnych pozostają często

---

¹⁰ K. Cichońska, A. Michalska, M. Cichońska, „Inwestowanie w pielęgniarstwo i poszanowanie praw pielęgniarek – kontrowersje i wyzwania”, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie, Głogów, 2022.

¹¹ M. Dziubak, M. Motyka, „Postrzeganie zawodu pielęgniarki przez studentki pielęgniarstwa w okresie kształcenia na studiach licencjackich”, *Pielęgniarstwo Polskie* Nr 2 (72), Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań, 2019.

¹² M. Szara, J. W. Klukow, „Profesjonalny rozwój zawodowy - atrybut wydajności pracy zespołów pielęgniarstwach”, *Państwo i Społeczeństwo* Nr 2, Lublin, 2024.

¹³ W. Mędrzycka-Dąbrowska, G. Bąkowska, K. Kwiecień-Jaguś, A. Gaworska-Krzemińska, „Postrzeganie zawodu pielęgniarki przez młodzież szkół ponadgimnazjalnych jako wybór przyszłego zawodu - doniesienia wstępne”, *Problemy Pielęgniarstwa*, Zeszyt nr 2, Via Medica, 2012.

tylko 2-3 pielęgniarki na cały odcinek¹⁴. Taka sytuacja nie tylko obniża jakość opieki, ale stanowi realny czynnik ryzyka dla bezpieczeństwa pacjenta¹⁵.

Sytuację pogarsza nieuchronne zjawisko starzenia się społeczeństwa, które uderza w system dwukierunkowo. Z jednej strony mamy do czynienia z rosnącą populacją pacjentów w wieku podeszłym, wymagających intensywnej opieki, z drugiej – starzeje się sama kadra pielęgniarska. Badania wskazują, że im starsza pielęgniarka, tym wyższy poziom wyczerpania emocjonalnego, co wprost prowadzi do wypalenia zawodowego¹⁶. Absolwent trafia zatem do zespołów, które są nie tylko nieliczne, ale i przeciążone wieloletnią pracą w stresie i dużej odpowiedzialności¹⁷.

W tym trudnym krajobrazie paradoksalnie rośnie rola samodzielności zawodowej. Pielęgniarki przestały być jedynie „pomocą lekarza”, stając się autonomicznymi profesjonalistami z prawem do ordynowania leków, wystawiania recept czy samodzielnego decydowania o leczeniu ran¹⁸. Ta rosnąca autonomia jest jednak mieczem obosiecznym. Choć pielęgniarki są świadome swojej odpowiedzialności i chętnie podejmują nowe obowiązki, to wciąż najniżej oceniają swoją wiedzę na temat uregulowań prawnych i realnej demonstracji tejże autonomii w praktyce klinicznej. Wyzwaniem systemowym jest więc nie tylko „załatanie dziur” kadrowych, ale stworzenie takich ram prawnych i organizacyjnych, w których samodzielność nie będzie jedynie dodatkowym ciężarem, lecz realnym narzędziem pracy nowoczesnego medyka¹⁹.

Wnioski i rekomendacje

Wielopłaszczyznowa ewaluacja zgromadzonego materiału dowodowego – integrująca analizę legislacyjną z dynamiką rynku pracy oraz wskaźnikami demograficznymi – prowadzi do sformułowania wniosków dotyczących oceny przydatności zawodowej pielęgniarek.

Na pierwszy plan wysuwa się rekordowa skuteczność Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych w procesie wprowadzania nowych kadr do systemu opieki zdrowotnej, co w roku

---

¹⁴ Z. Radosz, M. Paplaczek, „Zawód pielęgniarka – jakie możliwości mają młodzi absolwenci kierunku pielęgniarstwo we współczesnej Polsce”, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Vol.17, Nr 4(61)/2017.

¹⁵ M. Szara, J. W. Klukow, „Profesjonalny rozwój zawodowy - atrybut wydajności pracy zespołów pielęgniarskich”, Państwo i Społeczeństwo Nr 2, Lublin, 2024.

¹⁶ E. Wilczek-Rużyczka, M. Kwak, M. Jurkowska, „Stres zawodowy a wypalenie zawodowe u pielęgniarek”, Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu, Tom 25, Nr 1, 2019, s. 33–39.

¹⁷ J. A. Jończyk, „Wypalenie zawodowe w pracy pielęgniarskiej - studium empiryczne”, Academy of Management – 3(3)/2019, Politechnika Białostocka, 2019.

¹⁸ E. Kędra, P. J. Gurowiec, O. Kościak, „Pielęgniarstwo istotnym elementem systemu ochrony zdrowia”, Inwestowanie w pielęgniarstwo i poszanowanie praw pielęgniarek – kontrowersje i wyzwania, Głogów, 2022.

¹⁹ Tamże.

akademickim 2024/2025 potwierdzono niemal stuprocentowym wskaźnikiem konwersji dyplomów na uprawnienia zawodowe. Tak wysoka efektywność, wyrażona uzyskaniem 178 praw wykonywania zawodu przez 181 absolwentów, jest rozpoczyna proces kompensacji tzw. „luki pokoleniowej” z okresu pandemii i realnie stabilizuje regionalny rynek pracy. Sukces ten idzie w parze z wysokim kapitałem merytorycznym i etycznym absolwentów, którzy realizując rygorystyczny standard kształcenia, deklarują gotowość do przyjmowania odpowiedzialności zawodowej. Kluczowym wyzwaniem pozostaje jednak zdiagnozowany dysonans między ich wysoką samodzielnością kliniczną a subiektywnym poczuciem niepewności w zakresie prawnych granic posiadanej autonomii (istotnie wyrażony w ankietach absolwenckich i samooceny przygotowania zawodowego).

Dalsza analiza wykazuje, że mimo optymistycznych prognoz wzrostu liczby nowych uprawnień w skali kraju, system ochrony zdrowia wciąż zmagają się z drastycznymi niedoborami kadrowymi, które na poziomie oddziałów objawiają się obecnością zaledwie 2-3 pielęgniarek na dyżurze. Taka sytuacja, w połączeniu z postępującym procesem starzenia się personelu, generuje ryzyko błyskawicznego wypalenia zawodowego młodych adeptów już na starcie ich kariery. Sytuację pogarsza fakt, że wysoki prestiż społeczny zawodu nie znajduje adekwatnego odzwierciedlenia w gratyfikacjach finansowych, co przy braku systemowej poprawy warunków płacowych stawia polskie uczelnie przed ryzykiem pełnienia roli „eksportera” wysoko wykwalifikowanych kadr na rynek pracowniczy.

Tak trudne zagadnienie, jakim jest dopasowanie się do modelu kształcenia pielęgniarek, znajduje rozwiązanie w strategii dydaktycznej PANS, która może aspirować do roli istotnego wsparcia dla bezpieczeństwa zdrowotnego regionu. Przy zachowaniu tej korelacji, uczelnia stwarza warunki sprzyjające płynnemu przejściu absolwentów ze sfery edukacji akademicko-praktycznej do realnej praktyki medycznej, nabierając wymiaru strategicznego.

Spis literatury, tabel i wykresów

Literatura

Akty prawne

1. Rozporządzenie Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. 2024 poz. 1514).

Czasopisma i periodyki naukowe

1. Cichońska K., Michalska A., Cichońska M., „Inwestowanie w pielęgniarstwo i poszanowanie praw pielęgniarek – kontrowersje i wyzwania”, *Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie*, Głogów, 2022.
2. Dziubak M., Motyka M., „Postrzeganie zawodu pielęgniarki przez studentki pielęgniarstwa w okresie kształcenia na studiach licencjackich”, *Pielęgniarstwo Polskie* Nr 2 (72), Poznań, 2019.
3. Jończyk J. A., „Wypalenie zawodowe w pracy pielęgniarskiej - studium empiryczne”, *Academy of Management* – 3(3)/2019, Białystok, 2019.
4. Mędrzycka-Dąbrowska W. i in., „Postrzeganie zawodu pielęgniarki przez młodzież szkół ponadgimnazjalnych jako wybór przyszłego zawodu...”, *Problemy Pielęgniarstwa*, Zeszyt nr 2, 2012.
5. Radosz Z., Paplacyk M., „Zawód pielęgniarka – jakie możliwości mają młodzi absolwenci...”, *Uniwersytet Medyczny w Lublinie*, Vol.17, Nr 4(61)/2017.
6. Siwek M., Nowak-Starz G., „Współczesny wizerunek pielęgniarstwa w opinii społeczeństwa”, *Pielęgniarstwo Polskie* NR 3 (65) 2017.
7. Szara M., Klukow J. W., „Profesjonalny rozwój zawodowy - atrybut wydajności pracy zespołów pielęgniarskich”, *Państwo i Społeczeństwo* Nr 2, Lublin, 2024.
8. Wilczek-Rużyczka E., Kwak M., Jurkowska M., „Stres zawodowy a wypalenie zawodowe u pielęgniarek”, *Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu*, Tom 25, Nr 1, 2019.

Publikacje zwarte

1. Kędra E., Gurowiec P. J., Kościk O., „Pielęgniarstwo istotnym elementem systemu ochrony zdrowia”, [w:] *Inwestowanie w pielęgniarstwo i poszanowanie praw pielęgniarek – kontrowersje i wyzwania*, Głogów, 2022.

2. Wojciechowska M., Śniegocka M., *Rozwój pielęgniarstwa w Polsce i na świecie - interdyscyplinarna opieka nad rodziną* (brak danych o wydawnictwie).

Strony internetowe

1. Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, *Liczba osób, które uzyskały prawo wykonywania zawodu*, <https://nipip.pl/liczba-osob-ktore-uzyskaly-prawo-wykonywania-zawodu/>, data dostępu: 29.01.2026 r.

Tabele

1. Tabela 1. Liczba osób, które uzyskały prawo wykonywania zawodu.

Wykresy

1. Wykres 1. Dynamika nabywania uprawnień zawodowych przez absolwentów pielęgniarstwa PSW w latach 2018–2025.